

## Valitud

*Ma küsin siis: Kas Jumal on oma rahva ära tõuganud? Mitte sugugi! Minagi olen ju Iisraeli mees, Aabrahami soost, Benjamini suguharust. [Rm 11:1](#)*

Hingamispäev, 9. detsember  
Dawnette Chambers (Austin, Texas, USA)

### Sissejuhatus. Tee lepituseni

#### [Rm 11:28–36](#)

Tere tulemast Anonüümsete Patuste hulka. Oleme rahvusvaheline organisatsioon isikute jaoks, kes on ühel või teisel ajahetkel patuga kimpus olnud. Iga liige peab osalema mitmeastmelises protsessis, et saada Jumala perekonna osaks.

#### **Tere tulemast Anonüümsete Patuste hulka.**

Kaheteistkümneastmeline protsess, mille läbivad alkohoolikud Anonüümsete Alkohoolikute liikumise liikmena, on meie kristliku teekonnaga sarnane. Kuna juudid olid uhked hülgasid Kristuse kui Messia, said teised võimaluse võtta vastu Jeesuse ohver – patu eest tasumine ristil annina. Anonüümsete Alkohoolikute sammud on samasugused kui meil kristlastena.

1. Tunnistame, et oleme patu ees võimetud.
2. Usume, et on olemas meist kõrgem Vägi, mis taastab meie terve oleku.
3. Otsustame, et anname oma tahte ja elu üle Jumalale, *nii nagu me Teda mõistame*.
4. Lubame Jumala Vaimul meid läbi uurida.
5. Tunnistame Jumalale, iseendale ja teistele inimestele oma eksimuste täpset olemust.
6. Laseme Jumalal kõik meie iseloomuvead kõrvaldada.
7. Palume Tal andlikult meie puudused kõrvaldada.
8. Teeme nimekirja isikutest, kellele oleme kahju teinud, ning oleme valmis kõike heastama.
9. Kui võimalik, hüvitame otseselt neile inimestele, välja arvatud juhul, kui see kahjustaks neid või teisi.
10. Uurime jätkuvalt end ja kui midagi on valesti, tunnistame seda kohe.
11. Palve ja mõtiskluse kaudu parandame oma teadlikku ühendust Jumalaga, palume arusaamist Tema tahtest meie jaoks ja jõudu seda täita.
12. Olles kogenud nende sammude tulemusena vaimulikku ärkamist, viime selle sõnumi patusteni ja rakendame neid põhimõtteid ellu kõigis eluvaldkondades.<sup>1</sup>

Sel nädalal näeme, et kuigi me ei pruugi mõista, miks Jumal teeb seda, mida Ta teeb, on meil tänu Tema piiritule tarkusele võimalik omada Temaga suhet ja jagada Tema töotusi oma rahvale. [Rm 11:36](#) „Temast“ tähendab, et Jumal on kõige kõikvõimeline Põhjus ja Allikas. „Tema läbi“ tähendab, et Jumal on võimas Ülalhoidja ja Töötaja. „Temasse“ tähendab, et Jumal peab kutsuma iga loodolevust kõik Tema arvele panema. Kogu au on tõepoolest Tema päralt.

<sup>1</sup> Kohandatud Anonüümsete Alkohoolikute programmist „About the Alcoholics Anonymous (AA) 12-Step Recovery Program“, Lauren Brande, <https://www.recovery.org/topics/alcoholics-anonymous-12-step/>.

## Logos. **Valitud selleks, et teisi valida**

[5Ms 7:7–9](#); [Rm 10](#); [11](#)

### Esimesed asjad esimeseks ([Rm 11](#))

Kirjas roomlastele, eriti 11. peatükis, käsitletakse keerulisi teemasid. Olenevalt sellest, kuidas Jumalat võtame, võib meie arusaam Pühakirjast olla suurel määral rikutud. Jumal ei ole ajatu. Ajatuse all mõtleme klassikalise filosoofia arusaama ajatusest. Paljud oletused kristluses põhinevad Platoni ja Aristoteelse filosoofial. Nende õpetuse tuum oli, et jumal on ajatu. Nende jumalat ei mõjutanud aeg ja nende jumal ei sobinud kokku ajaga. Kui see ajatuse idee võetakse kristlikku õpetusse, siis peetakse Jumalat selliseks, kes ei suuda inimkonna ajalukku sekkuda.

***Sel ajal, kui iisraellased veel kõrbes rändasid, pidi Jumal neile meenutama, et nad ei ole „kõige-kõige“.***

Põhimõtteliselt oli nende arusaam, et ajatuse piirid piiravad Jumalat. Kui see nii oleks, tähendab see, et möödunud igavikus andis Jumal korraldused kõige suhtes, mis pidi toimuma, seejärel istus maha ja ootas kõige täitumist ega olnud võimeline mida tegema, sest ajatu isiku puhul on muutus vastuvõetamatu. See valearusaam maalib Jumalast [deterministliku](#) pildi ja väidab, et Ta on juba otsustanud, kes saab päästetud ja kes läheb kaotsi. Kui me jätame selle deterministliku mõtteviisi Pühakirja lugedes kõrval, siis muutuvad sellised kirjakohtad nagu Rm 11 veidi mõistetavamaks.

### Kui sa ei ole „kõige-kõige“ ([5Ms 7:7–9](#))

Mis tunne sul oleks, kui sa teaksid, et Jumal valis sinu, su pere ja kogu su rahva Jumala eriliseks, valitud rahvaks? Kohane oleks autunne – sind on valinud ju See, kes on püha. Iisraeli kogukond sai kutse jäljendada Püha ([3Ms 20:26](#)). Missugune tohutu suur au! Kahjuks muutus see autunne kiiresti õigustatuse- ja uhkusetundeks, nagu oleks iisraellastes loomupoolest midagi märkimisväärtset, mille tõttu Jumal neid valis. Kas Aabrahamis oli midagi erilist? Kas sellepärast kutsus Jumal ta oma kodumaalt välja teisele maale rändama ([1Ms 12:1](#))? Aabraham ei teinud midagi, et end Jumalale soovitada. Jumal rääkis ja Aabraham vastas. Jumal ei kutsunud Aabrahami seetõttu, et Aabrahamis oli midagi erilist, vaid seetõttu, et Jumalas on midagi erilist. Jumal valis Aabrahami mis tahes põhjusel. Jumal oleks võinud vabalt kellegi teise valida.

Sellest lihtsast üksikasjast oleks pidanud piisama, et iisraellasi alandlikuks muuta, kuid nad kaotasid silmist fakti, et Jumal valib selle, keda Ta tahab, siis, kui Ta tahab ja mis iganes põhjusel Ta seda soovib. Sel ajal, kui iisraellased veel kõrbes rändasid, pidi Jumal neile meenutama, et nad ei ole „kõige-kõige“. Jumal meenutab iisraellastele, et Jumal ei valinud neid nende suuruse tõttu. Jumal ütleb neile hoopis, et nad olid „väikseim kõigist rahvaist“ ([5Ms 7:7](#)). Jumal valis nad sellepärast, et Ta armastas neid (salm [8](#)). Iisrael ei teinud valituks osutumiseks midagi, nad pidid selle tasuta vastu võtma. Nad valiti Jumala armust ([Rm 11:5](#)).

### Väljaarvamisest kaasaarvamiseni ([Rm 11:11–24](#))

Jumal valis iisraellased, et nad oleksid elavaks näiteks sellest, mis juhtub siis, kui inimesed jäävad oma Loojaga lepingusuhtesse ja osadusse. See kummaline rahvas, kellel oli ainult üks Jumal, pidas üht päeva eriliseks jumalateenistuspäevaks, ja järgis kümmet juhtivat põhimõtet, mis olid ainulaadsed. Nad olid teistsugused, ometi kummaliselt õnnistatud. Tundus, et neil oli edu sõjas, nende kodanikud olid terved ja nad said endale suurepärase maa. Iisraeli kui valitud rahva elu pidi kütkestama teisi, et nad sooviksid olla selle kogukonna liikmed ja saada Jumala õnnistusi. Pärast seda kui lisak oli ohvriks saamisest päästetud, sai Aabraham Jumalalt teate, et tema järeltulijate kaudu „õnnistavad endid kõik maailma rahvad“ ([1Ms 22:18](#)). Iisrael oli valitud ja õnnistatud selleks, et ka teised võiksid saada õnnistatud ning leiaksid viimaks ise osaduse Jumala valitutega, nendega, kes valisid Jumala.

Paulus kasutab poogitud oksa metafoori, et kirjeldada fenomeni, kuidas paganad said osaks juutidest ([Rm 11:11–24](#)). Paganad võivad saada juure (st Jumala perekonna) külge poogitud. Nad ei pruugi olla juurest võrsunud, kuid Jumala armastuse tõttu on võõrastel okstel võimalus saada juurde külge ühendatud. Pääste laiendatakse kõigile, kes usuvad. Pauluse metafoori juures [Rm 11](#) on tore see, et juur ei tõuka oksa ära. Oks võib olla poogitud nii kaua, kui soovib.

### Usk on võti ([Rm 10](#))

[Rm 10](#) räägitakse meile, et usk Jeesusesse Kristusesse on peatähtis. Paulus sõnastab selle, kui tsiteerib Jesajat [Rm 10:11](#): „Ükski, kes usub temasse, ei jää häbisse.“ Pääste sõltub usust Jeesusesse, kuid Paulus tõstatab [14.](#) salmis veel ühe huvitava küsimuse: kuidas saab uskuda sellesse, kellest ei ole kuulnud? Meile tänapäeval kõlab sama küsimus. Kuidas saavad need, kes ei ole koguduses sündinud, uskuda, kui nad ei kuule? Ja kes neile räägib? Jumala armastus peaks sundima igaüht meist rääkima teistele head sõnumit Jeesusest, et nad võiksid saada päästetud ja kutsuda omakorda järgmisi Jumala suure perekonna osaks saama.

### VASTA

1. Miks on vajalik alandlikkus, kui kasutame selliseid väljendeid nagu „valitud“ ja „ülejäanud“?
2. Kui Jumal ei välista kellegi ühinemist, miks on siis nii raske neil, kes on juba sees, võtta vastu neid, kes tulevad väljast?
3. Miks on arusaamine Jumala armastusest aluseks arusaamisele valitud olemisest?

*Esmaspäev, 11. detsember*

*Yolanda Pugh (Tallahassee, Florida, USA)*

### Tunnistus. „Teid on valitud“

#### [Ef 1:2–11](#)

„Armud teile ja rahu Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt! Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes meid on taevast õnnistanud kõige vaimuliku õnnistusega Kristuses; nõnda nagu tema on meid Kristuses valinud enne maailma rajamist olema pühad ja laitmatud tema palge ees armastuses, meid ette määrates lapseõiguse osalisteks Jeesuse Kristuse kaudu enese juurde oma tahtmise heameelt mööda, tema armu kirkuse kiituseks, mille ta meile on kinkinud selles Armastatus. ... Temas oleme ka meie saanud liisuosa ettemääratult kõiges toimivat kavandamist mööda tema tahtmise nõu järgi.“ ([Ef 1:2–11](#))“

#### **Kogu inimkond on valitud.**

Kogu inimkond on valitud. „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu.“ (Jh 3:16)

„Taevases nõukogus kindlustati, et inimene, kuigi üleastuja, ei pea oma sõnakuulmatuses hukkuma, vaid usus Kristusesse kui oma asemikku ja käemehesse võib saada Jumala valituks, ette määratud lapseõiguse saamiseks Jeesuse Kristuse kaudu vastavalt Tema tahtmisele. Jumal soovib, et kõik inimesed saaksid päästetud ning andes oma ainusündinud Poja inimese lunahinnaks on Ta teinud külluslikud ettevalmistused maailma päästmiseks. Mitte keegi ei pea hukkuma, välja arvatud juhul, kui ta keeldub saama Jumala lapseks Kristuse Jeesuse kaudu. ... Valitud on need, kes on Kristuse kaudu valitud vaimu pühitsuseks ja tõe uskumiseks. ...

Need, kes vastavad Kristuse kutsele Jumala mõjusa halastuse kaudu, valitakse saama päästetud kui Jumala sõnakuulelikud lapsed. Neis ilmneb Jumala vaba arm ja suur armastus, millega Ta on meid armastanud. Isa annab oma armastuse oma valitud rahvale, kes elavad inimeste keskel, sest nad võtavad vastu lunastuse, mille Kristus on neile oma kalli verega

ostnud. Igaüks, kes alandab ennast nagu väike laps, ning võtab lapseliku lihtsusega vastu Jumala Sõna ja kuuletub sellele, on Jumala valitute hulgas.“<sup>1</sup>

## VASTA

1. Mida saan ma teha oma kutsumise ja valiku kindlustamiseks?
2. Kuidas saan anda teistele teada, et nad Jumala poolt valitud?

Teisipäev, 12. detsember

Cailleigh Harris (Atlanta, Georgia, USA)

### Tõendusmaterjal. **Mismoodi näeb kõrvaleheitmine välja**

#### [Rm 11:1–10](#)

Läbi Vana Testamendi näeme, kuidas Jumal teeb lepingu Iisraeli lastega ja nimetab nad valitud rahvaks ([2Ms 19:5](#); [5Ms 26:18, 19](#); [1Pt 2:9](#)). Hoolimata sellest, et Iisraellased olid valitud, soovisid nad olla ümberkaudsete rahvaste sarnased. Pidevalt Jumala korralduste tähelepanuta jätmise tõttu sattusid nad nendesamade rahvaste kätte vangiks, kelle sarnased nad soovisid olla.

#### **Pidevalt Jumala korralduste tähelepanuta jätmise tõttu sattusid nad nendesamade rahvaste kätte vangiks, kelle sarnased nad soovisid olla.**

Maailmas, kus paljud nimetavad end kristlaseks, kellel on jumalakartuse nägu ([2Tm 3:5](#)), kes väidavad end olevat ülejäänud ja kes üritavad saavutada õigust seaduse kaudu, ütlevad Jumal meile samamoodi nagu Eelijale, et Tal on usklike jääk, kes on vastu võtnud päästeanni armu kaudu usus Jeesusesse Kristusesse.

John Piper selgitab: „Aulist Jumalat, kelle au on vabaduses valida, keda iganes Ta tahab, ei saa määratleda ega kohustada miski väljaspool Teda ennast.“\* Nagu nägime [Rm 9:18](#): „Niisiis, ta halastab, kellele tahab, ning kalgistab, keda tahab.“

Teiseks, juutide kalgistumine oli karistus nende pattude eest. Jumal tegi seda „kättemaksuks“ neile ([Rm 11:9](#)) nende sõnakuulmatuse, kõva südame ([Rm 10:21](#)) ja uskmatuse ([Rm 11:20](#)) eest. Iisraelile oli antud palju valgust ([Rm 9:4, 5](#)), kuid nad keeldusid kangekaelselt sellele vastamast.

Küsimusele mismoodi näeb kõrvaleheitmine välja vastavad kolm tunnust: esiteks oled sa vaimulikult tuim ja tundetud ega suuda tajuda ja mõista vaimulikku tõde. Teiseks muutuvad su õnnistused needuseks. Seda tähendab tsitaat [Psalmist 69:23](#) (vt [Rm 11:9](#)): Jumal annab palju õnnistusi ühtmoodi nii usklikele kui ka uskmatutele. Aga kui nad ei austa Jumalat ega täna Teda, siis nende rumal süda muutub pimedaks ja neist õnnistustest saab needus, mis hoiab nad eemal Jumala tundmise ülimast rõõmust ([Rm 1:21–32](#)). Kolmandaks suundud sa lõpliku lõpukohtu poole. „Nende silmad mingu pimedaks, et nad ei näeks, ja kõverda nende selg jäädavalt!“ ([Rm 11:10](#))

## VASTA

Mida oled sa valmis muutma, et mitte Jumala vastu mässata?

Kolmapäev, 13. detsember

Daniel Madden (Hamilton, Ontario, Kanada)

### Praktiline juhend. **See ei ole sinu töö**

#### [Rm 10:1–10](#)

Töökoha omamine tasub end ära. See ei pruugi olla sotsiaalselt parim, kuid lõpuks teenitud raha tõttu on see seda väärt (kui sulle hästi makstaks). Palgatšekist näed, et oled oma raha välja teeninud, ükskõik kas seisad kassas, täidad riuleid, teenindad inimesi neilt tellimusi

<sup>1</sup> Ellen G. White, „The Elect of God“, The Messenger, 12. aprill 1893.

\* John Piper, „The Argument of Romans 9:14–16“, <https://www.desiringgod.org/articles/the-argument-of-romans-9:14-16>.

võttes või jalutad koertega, kes on sinust suuremad. Töö eest tasutakse sulle vähemalt rahaga. Meie ühiskond õpetab meid, et raske töö saab tasu, ükskõik kas siis heade hinnete, stipendiumi või ametikõrgenduse näol. Meie ühiskond on niivõrd tasule ülesehitatud, et me teeme tasu nimel tööd.

### **Sinu päästmine ei ole sinu töö.**

Meie ühiskonna mõtteviis kandub üle kristlusesse. Meil kästakse olla täiuslikud, nagu meie taevane Isa on täiuslik ([Mt 5:48](#)), ja valmistada endale päästet ([Fl 2:12](#)). Taas on meie mõistus muutunud motiivi eesmärgiks. Täiuslik olemine peaks motiveerima meid olema parim, mida suudame, mitte olema oma ebaõnnestumistega koormatud. [Fl 2:13](#) on öeldud: „Sest Jumal on see, kes teis tegutseb, et te tahate ja toimite tema hea nõu kohaselt.“ Jumal on töötanud meid kogu aeg aidata, nii et pääste ei ole miski, mille nimel töötame nii, nagu töötame raha pärast. Pääste antakse meile usu kaudu Kristusesse ja Tema ohvrise ristil.

Kas mul on siis usk Jeesusesse? [Rm 10:8, 9](#) selgitab, et selle juures on tegemist suu ja südamega. Colin G. Kruse ütleb: „Jeesuse Issandaks tunnistamine tähendas talle kuulumist ja alistumist.“<sup>1</sup> Sa pead oma suuga tunnistama ja südames uskuma, et Kristus on surnuist üles tõusnud. Rooma ajal tuli vanduda truudus keisrile, nii et avalik kuulutamise, et kuulud ja alistud Kristusele, tähendas probleemide esilekutsumist.

Praegu ei ole midagi muutunud, sest Kristuse kutsumine oma Issandaks tähendab sirgel ja kitsel rajal käimist selles vildakas maailmas. Muusika, sõbrad, kallim ja muu võivad kergesti sinu „Issandaks“ saada. Paljudel inimestel on need asjad või inimesed nagu issand, kuid usk neisse ei päästa patust. Hea uudis on, et Kristus on su juba päästnud, kui sa ainult selle anni usu elades vastu võtad. Sinu päästmine ei ole sinu töö.

### **VASTA**

1. Kas sinu elu räägib teistele, kellele sa oled pühendunud?
2. Mis hoiab sind tagasi täielikult Kristusele pühendumast? Kas oled valmis sellest lahti laskma?

Neljapäev, 14. detsember  
Ailiana K. Denis (Bolingbrook, Illinois, USA)

### **Arvamus. Plaani osa**

#### **[Rm 10; 11](#)**

[Rm 10](#) algab Pauluse sooviga, et Iisrael oleks päästetud. Aga millest soovib siis Paulus Iisraeli päästa? [Rm 10:2-4](#) näeme, et Iisraeli rahval oli saatuslik viga: nad olid innukad Jumala nimel, keda nad tegelikult ei tundnud. Neil oli eesõigus omada pühi kirju ja Moosese antud seadust. Seepärast uskusid nad, et võime järgida spetsiaalseid reegleid ja kombeid teeb nad Jumala ees õigeks. Tekstile [5Ms 30:12-20](#) viidates meenutab Paulus oma lugejatele, et Jumala algne plaan oli õigus suhte, mitte reeglite kaudu. Mooses õpetas neile, et tõeline armastus Jumala vastu võimaldab neil Teda kuulda ja Talle kuuletuda ([5Ms 30:6, 16, 17](#)), aga kuna Iisrael ei leppinud sellega, sattus ta eksiteele.

### **Kristus kehastas Jumala armastust kõigi inimeste vastu.**

Kristus kehastas Jumala armastust kõigi inimeste vastu. Tema õiglase elu ja ohver olid tee, mille kaudu pidid inimesed õppima Jumala südant tundma. Iisraelil oli ainulaadne osa Jumala plaanis ilmutada armastust, kuid nad olid ainult osa plaanist. [Rm 10:19, 20](#) viitab Paulus Moosese ja Jesaja prohvetlikele sõnadele, mis kinnitasid, et Jumala plaan oli suurem kui Iisrael ning hõlmas teisi rahvaid ja suguharusid. [Rm 11](#). peatükis aitab Paulus lugejatel mõista juutide ja paganate vastastikku sõltuvat osa lunastusplaanis. Selles peatükis näeme, kuidas Jumala kavatses kasutada ülejäänud maailma, et lepitada Iisraeli endaga, kui nad olid Jeesuse kõrvale heitnud ([Rm 11:1-10](#)).

<sup>1</sup> Colin G. Kruse, „Paul’s Letter to the Romans“ (Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans, 2012), lk 410.

Samamoodi nagu Jumal kavatses kasutada Iisraeli maailma päästmiseks, kavatses Ta kasutada maailma Iisraeli päästmiseks. Jumala meisterlik plaan oli, et Tema suhe paganatega õhutaks juute oma esimese armastuse juurde naasma. Mõlemate õige suhe Jumalaga pidi saama taastatud ([Rm 11:28–32](#)).

Paljudes moraalselt, sotsiaalselt ja vaimulikult olulistest küsimustes on maailm olnud õigem kui kogudus. Mõnikord õnnestub maailmal kogudusest paremini peegeldada Jumala armastust vaeste rõhumise, vähemuste ja naiste probleemides. Kristus ütles: „Sellest tunnevad kõik, et te olete minu jüngrid, kui te üksteist armastate.“ ([Jh 13:35](#); vt [Mk 12:30, 31](#)) Õnneks ei ole kogu lootus kadunud. Jumala plaan hõlmab ikka veel koguduse ja maailma päästmist.

## VASTA

Mõttele konkreetsetele võimalustele, kuidas saab tänapäeva kogudus maailmalt õppida. Loe [Rm 11:15, 22, 23](#).

*Reede, 15. detsember  
Sergio Torres (Orlando, Florida, USA)*

## Uurimine. **Armast valitud**

[Rm 11: 5, 6](#)

## KOKKUVÕTE

Jumala ja inimkonna vaheline suhe on alati tuginenud Tema armule ja armastusele. Ta valis Iisraeli täide viima oma plaani, eesmärgi, tahtet ja unistusi maailma jaoks. Ta valis neid puhtast headusest. Ta otsustas astuda nendega suhtesse, mis ei pidanud purunema. Asjad ei läinud nii, nagu pidi. Jumal ei loobunud kunagi oma armastusest, plaanist, unistustest ega eesmärgist Iisraeli jaoks. Iisrael heitis Ta kõrvale. Nad ei võtnud vastu Tema armu ja armastust, vaid tõukasid Ta oma elust eemale. Jumal tundis seda eemaletõukamist. Kuid sellegipoolest jätkas Ta armastamist. See oli Tema valik.

## TEGEVUSED

- Kirjuta Hesekiel [16](#). peatükk oma sõnadega ja kujuta ette, mida tundis Jumal Iisraeli suhtes.
- Külasta pagulasperet ja küsi, kuidas nad tulevad toime eemaletõukamisega uues riigis.
- Tee algust tugigrupiga usuteel olevate inimeste jaoks.
- Kirjuta üles oma missiooniavaldus – oma tegevuse põhjused.
- Otsi internetis infot inimeste kohta, kes täidavad oma missiooni elus.
- Külasta haiglat ja vestle EMO õdedega. Küsi neilt, miks nad teevad seda, mida nad teevad, ja mis neid motiveerib. Võta neile kaasa maiustusi söömiseks.

## LISALUGEMINE

[Ho 11:1–8](#); [Hs 16](#); [5Ms 8:11–20](#).

Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, 2. peatükk.

Don Jernigan, „The Hidden Power of Relentless Stewardship: 5 Keys to Developing a World-Class Organization“ (New York: RosettaBooks, 2016), 1. ptk.

Brennan Manning, „The Relentless Tenderness of Jesus“ (Ada, MI: Revell, 2004).